

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Кафедра історії та права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

к.т.н.

_____ Леонід Бачурін

«_____» _____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КУЛЬТУРИ»
(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність (ості)

014.03 Середня освіта (Історія)

(шифр і назва спеціальності (тей))

Освітня програма

Історія

(назва освітньої програми)

Мова навчання: українська

Робоча програма навчальної дисципліни **«Історія української та зарубіжної культури»**

(повна назва дисципліни)

для здобувачів вищої освіти за спеціальностями **014.03 Середня освіта (Історія)**

« 20 ____ » ____ 01 ____ 2023 року. – ____ 9 ____ с.

Розробники:

Сурженко В.М., старший викладач кафедри «Історії та права».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри історії та права

(назва кафедри)

Протокол № 6 від “ 20 ” 01 2023 р.

В.о завідувач кафедри _____ (Грудницький В.М.)
(підпис)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Схвалено науково-методичною комісією з галузі знань 01 Освіта

(шифр, назва)

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20 ____ р.

“ ____ ” _____ 20 ____ р. Голова _____ (М.М. Кабанець)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація

Форма навчання	Денна	Заочна
Статус	Обов'язкова	
Обсяг в кредитах ЄКТС	5	5
Обсяг в годинах за навчальним планом, разом: в тому числі:	150	150
лекції:	32	6
практичні заняття:	-	-
лабораторні заняття:	-	-
семінари:	32	6
самостійна робота:	86	138
Форма підсумкового контролю	іспит	
Дисципліну викладають	Викладачі: Сурженко Віта Миколаївна, старш. викладач кафедри історії і права vita.surzhenko@donntu.edu.ua https://donntu.edu.ua/fem/kafedra-ip	

Передумови для вивчення дисципліни: Предмет вивчення «Історія української та зарубіжної культури» взаємопов'язаний із іншими дисциплінами, знання яких необхідно студенту для вивчення курсу – предмет має структурні зв'язки з такими дисциплінами як «Всесвітня історія» та «Історія України», «Філософія» та «Історія філософії», «Етика та естетика», «Релігієзнавство». Знання з цих дисциплін повинні допомагати студентам виробити теоретичні, етнонаціональні та естетичні погляди на культуру як вияв людського духу, емоції і розуму.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета дисципліни:

Мета та завдання курсу «Історія української та зарубіжної культури» полягає в вивченні дисципліни – оволодіння основними термінами та поняттями української та зарубіжної культурології; набуття знань щодо головних вітчизняних та світових культурологічних концепцій, їх авторів та центральних положень; визначення спільних та відмінних рис між різними культурами в міжкультурному світовому діалозі, використовуючи компаративний метод.

Компетентності:

загальні:

- підготовка до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави, усвідомлення її ролі та місця в Європі і світі формування співвідповідальності за долю України, Європи та світу;

- здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;
- здатність навчатися та самонавчатися;
- здатність використовувати інформації та комунікаційні технології.

фахові:

- формування історично-культурних знань, розвиток культурного мислення, яке передбачає загальне розуміння культурного процесу в його різноманітності й суперечності, застосування історично-культурних знань і набутих умінь;
- розглядати суспільні явища в розвитку і конкретно-історичних умовах;
- виховання у студентів особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтацій, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму та взаєморозуміння між народами на основі усвідомлення досвіду історії;
- знайомство з основними поняттями української та зарубіжної культури.
-

3. Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття української та зарубіжної культурології; теоретичні та методологічні основи предмету;
- головні проблеми вітчизняних та світових культурологічних досліджень;
- взаємозв'язок культурних та природних явищ;
- сутність динаміки культури, культурних орієнтацій, феноменів масовості та елітарності в культурі;
- сутність культурного діалогу між українською національною та зарубіжною культурою.

вміти :

- володіти головними культурологічними поняттями;
- орієнтуватися в основних культурологічних концепціях і напрямках;
- логічно аналізувати культурні процеси в розвитку націй, особливо стосовно українського етнонаціонального культурного процесу;
- самостійно робити висновки і узагальнення з провідних культурологічних проблем.

4. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- іспит;
- навчальні дискусії;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи.

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здійснюється у фронтальній, груповій, індивідуальній формах.

Використовуються методи усного, письмового, тестового контролю, самоконтролю.

Семестровий контроль здійснюється під час семестрового іспиту, який проводиться в письмовій формі.

Розподіл балів для студентів денної форми навчання:

Форма навчання											ІНД	Поточний контроль	Іспит	Максимальний бал
	С 1	С 2	С 3	С 4	С 5	С 6	С 7	С 8	С 9	С 10				
Денна/Денна	3/2	3/1	3/2	3/2	3/2	3/1	3/2	3/2	3/2	3/2	10/6	40/24	60	100

Примітки: 1) С.1, С.2 і т.д семінари;

2) У чисельнику максимальний бал – при своєчасному та правильному виконанні, у знаменнику – мінімальний (при правильному, але несвоечасному виконанні)

Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою та чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Відповідність між шкалами встановлюється наступним чином:

Оцінка	
За 100-бальною шкалою	Для екзамену, курсового проекту(роботи), практики, диференційованого заліку, кваліфікаційного екзамену, випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи (проекту)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Основні теми дисципліни

Тема 1. Культурологія як галузь наукового знання.

Тема 2. Основні напрями світової та вітчизняної культурологічної думки.

Тема 3. Культура первісного суспільства. Феномен української національної культури.

Тема 4. Культура народів Стародавнього Сходу. Трипільська культура. Давня культура східних слов'ян.

Тема 5. Антична культура. Впливи елліністичної культури в Україні.

Тема 6. Культура Західноєвропейського Середньовіччя. Культура Візантії. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Тема 7. Культура доби Відродження. Розвиток та самобутні риси культури Козацької доби.

Тема 8. Реформація і становлення культури Нового часу. Духовна культура доби Просвітництва (XVIII ст.)

Тема 9. Західноєвропейська культура XIX століття. Національна культура XIX – початку XX ст.

Тема 10. Культурна ситуація XX – XXI століття у світі. Українська культура XX – початку XXI ст.

6.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми навчання	Кількість годин для заочної форми навчання
1.	Тема 1. Культурологія як галузь наукового знання.	3	1
2.	Тема 2. Основні напрями світової та вітчизняної культурологічної думки.	3	1
3.	Тема 3. Культура первісного суспільства. Феномен української національної культури.	3	
4.	Тема 4. Культура народів Стародавнього Сходу. Трипільська культура. Давня культура східних слов'ян.	3	1
5.	Тема 5. Антична культура. Впливи елліністичної культури в Україні.	3	
6.	Тема 6. Культура Західноєвропейського Середньовіччя. Культура Візантії. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	3	1
7.	Тема 7. Культура доби Відродження. Розвиток та самобутні риси культури Козацької доби.	3	
8.	Тема 8. Реформація і становлення культури Нового часу. Духовна культура доби Просвітництва (XVIII ст.)	4	1
9.	Тема 9. Західноєвропейська культура XIX століття. Національна культура XIX – початку XX ст.	3	
10.	Тема 10. Культурна ситуація XX – XXI століття у світі. Українська культура XX – початку XXI ст.	4	1
	Усього годин	32	6

6.3 Лабораторні роботи не передбачено навчальним планом

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин для денної форми навчання	Кількість годин для заочної форми навчання
1.	Тема 1. Культурологія як галузь наукового знання.	8	13
2.	Тема 2. Основні напрями світової та вітчизняної культурологічної думки.	8	13
3.	Тема 3. Культура первісного суспільства. Феномен української національної культури.	8	14
4.	Тема 4. Культура народів Стародавнього Сходу. Трипільська культура. Давня культура східних слов'ян.	8	14
5.	Тема 5. Антична культура. Впливи елліністичної культури в Україні.	9	14
6.	Тема 6. Культура Західноєвропейського Середньовіччя. Культура Візантії. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.	9	14
7.	Тема 7. Культура доби Відродження. Розвиток та самобутні риси культури Козацької доби.	9	14
8.	Тема 8. Реформація і становлення культури Нового часу. Духовна культура доби Просвітництва (XVIII ст.)	9	14
9.	Тема 9. Західноєвропейська культура XIX століття. Національна культура XIX – початку XX ст.	9	14
10.	Тема 10. Культурна ситуація XX – XXI століття у світі. Українська культура XX – початку XXI ст.	9	14
	Усього годин	86	138

6.5 Індивідуальне навчально - дослідне завдання

Навчальним планом для спеціальностей 014.03 Історія (Середня освіта) передбачено виконання індивідуального завдання, яке представляє виконання реферативної роботи на задані теми за індивідуальним варіантом для кожного здобувача вищої освіти.

Тематика рефератів:

1. Поняття і сутність культури, функції культури, методологічні засади, розуміння культури.
2. Основні зарубіжні культурологічні концепції.
3. Основні вітчизняні культурологічні концепції.
4. Особливості культури Стародавнього Сходу.
5. Теми і жанри театрального мистецтва Стародавньої Греції.
6. Жанри римської літератури.
7. Загальна характеристика культури Візантії.
8. Характерні риси культури Середньовіччя.
9. Романська культура, готичний стиль.
10. Мистецтво високого та пізнього Відродження.
11. Барокова культура Європи.
12. Особливості стилю модерн.
13. Авангардизм у мистецтві: новий театр, драматизм у живописі, виражальні засоби у музиці
14. Особливості трипільської культури.
15. Скіфська культура.
16. Культурна ситуація в Україні у польсько-литовську добу.
17. Характеристика феномену української історії – Запорізької Січі.
18. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво.
19. Здобутки української літератури ХІХ ст.
20. Українська культурна парадигма другої половини ХХ століття.
21. Основні риси нової соціально-культурної ситуації в Україні у сучасних умовах.
22. Творчий внесок Лесі Українки у духовну культуру українського народу.
23. Україні кінця ХІХ – початку ХХ ст.
24. Микола Лисенко – визначний діяч музичної культури України.
25. «Розстріляне відродження» 20-30-х років ХХ.
26. Олександр Довженко – основоположник українського кіномистецтва.

7. Література

7.1. Основна

1. Аксиоми для нащадків: українські імена у світовій науці. – Львів, 1992.
2. Грицак Я. Українське національне відродження: тяглість і перервність традицій // 3б. «Зустрічі». 1991.
3. Історія української культури: Побут. Письменство. Мистецтво. Театр. Музика / За загальною ред. Івана Крип'якевича, -4-е вид., стереотипне. – К., 2002.
4. Історія української культури / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К., 2000.

5. Історія української культури / Гол. ред Б.Є.Патон. – К., 2001.
6. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура. – К., 2003.
7. Семчишин М. Тисяча років української культури. – К., 1993.
8. Смолій В.А., Гуржій О.І. Як і коли почала формуватися українська нація. – К., 1991.
9. Теорія та історія світової та вітчизняної культури. – К.,1993.
10. Українська культура. Лекції за ред. Дмитра Антоновича. –К., 1993.
11. Українське бароко та європейський контекст. Архітектура, образотворче мистецтво, театр і музика. – К., 1991.

7.2. Допоміжна

1. Історія української культури /За ред. І. Крип'якевича. – К., 1995.
2. Кондратюк К. К. Нариси історії українського національно-визвольного руху. – Тернопіль, 1993.
3. Культура українського народу. – К.,1994.
4. Культурне Відродження в Україні: історія і сучасність. – Тернопіль, 1993.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. – Львів, 1994.
6. Макаров А. Світло українського бароко. – К., 1994.
7. Макарчук С. А. Український етнос /Виникнення та історичний розвиток. – К., 1992.
8. Маланюк Е. Нариси з історії нашої культури. – К., 1992.
9. Нічик В.М., Литвинов В.Д. Стратій Я.Н. Гуманістичні та реформаційні ідеї на Україні (XVI - початок XVII ст.) – К., 1991.

7.3. Методична

Заплановано: Методичні вказівки для індивідуальної роботи з дисципліни «Історія української та зарубіжної культури» для студентів спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія).

8. Інформаційні ресурси

При викладанні дисципліни студенти можуть користуватися інформаційними ресурсами науково-технічної бібліотеки університету і кафедри історії та права.

1. Бібліотека ім. В. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>.– Назва з екрану.